

KVINDEHUSET

Kvindehusets historie fra dengang til i dag

HISTORIEN INDEFRA

En del af historien

Kvindehuset har en rig og omfattende historie. Som et led i den danske feministiske bevægelse har huset i årtier lagt rum til forskellige grupperinger og aktivister, hvis historie og virke nuværende aktivister står på skuldrene af.

I dette oplæg har vi samlet et udpluk af fortællinger og øjeblikke, som udgør et godt udgangspunkt for at forstå Kvindehusets virke. Indholdet er udvalgt af nuværende aktivister i huset, og er dermed en fortælling om Kvindehuset set indefra.

Alle har gavn af at kende Kvindehusets historie, men udgivelsen her er særligt dedikeret til alle de seje udskolingselever, som ønsker at lære mere om Kvindehuset.

Læs videre og bliv klogere på Kvindehuset, tag "er-du-feminist"-testen og lav din egen plan for Kvindehusets fremtid.

Vi har **markeret** nogle ord af særlig betydning i teksten. De er uddybet i en ordforklaring, som du kan finde på side 13.

HVAD ER KVINDEHUSET?

Hvad er Kvindehuset?

Kvindehuset er et socialistisk og feministisk hus, der rummer klassisk kvindeorienteret feminisme, queer-feminisme, radikal lesbianisme og radikal transaktivisme. Huset skaber et rum for forskellige grupper med forskellige aktiviteter, der støtter op om Kvindehusets overordnede formål.

Hvem er huset for?

Huset er seperatistisk, og er åbent for lesbiske, kvinder, transpersoner og non-binære personer.

Hvor længe har Kvindehuset eksisteret?

Det første kvindehus lå i Prinsessegade i København og blev besat af Rødstrømperne i 1971. Det nuværende hus i Gothersgade i København har været kvindehus siden 1978.

Hvorfor er det en god idé med et kvindehus?

Det er vigtigt med et samlingssted til vores politiske aktiviteter. Et sted hvor vi kan mødes med ligesindende og finde fællesskaber uden at være generet af det undertrykkende patriarkalske samfund.

Hvem fandt på at lave et kvindehus i København?

I 1971 besatte en gruppe på 30 rødstrømper tre huse i Åbenrå i Indre by, og skabte det første kvindehus i København.

DET FØRSTE KVINDEHUS

Behovet for at have et kvindehus blev mærkbart i slutningen af den første kvindelejr på Femø i 1971. Lejrdeltagerne var bange for at rejse hjem, da de ikke havde et sted at mødes og forsætte deres fælles politiske virke.

Der blev derfor iværksat planer for at anskaffe et kvindehus. På det tidspunkt fandtes der mange tomme huse i København, og den 15. september 1971, besatte 30 kvinder tre gamle huse i gaden Åbenrå i Københavns indre by.

Politiet var hurtigt tilstede, men da Københavns Universitet, som ejede husene, ikke ønskede politiets indblanding, måtte de opgive at fjerne kvinderne.

Med besættelsen af det første hus begyndte arbejdet med at arbejde med at samle kvinder engageret i den feministiske bevægelse under ét tag.

FEMINISME OG AKTIVISME

Hvad er feminisme?

Feminisme er en ideologi, der kritiserer uligheden mellem mænd og kvinder, og arbejder for kvinders rettigheder og selvbestemmelse. Feminisme stiller spørgsmålstegn ved den **patriarkalske** verdensorden, som betyder mænds økonomiske, sociale og politiske dominans. I 1970'erne tog bevægelser som Black Panther i USA og de lesbiske bevægelser spørgsmål om **racisme** og **heterosexisme** op, samt koplingen til feminisme. Kvinder er ikke kun defineret af deres køn, men også i forhold til den racistiske og heterosexistiske verdensorden.

Fra 1990'erne og frem har queer-feministisk og lesbisk aktivisme bl.a. stillet spørgsmålstegn ved **det binære kønssystem**.

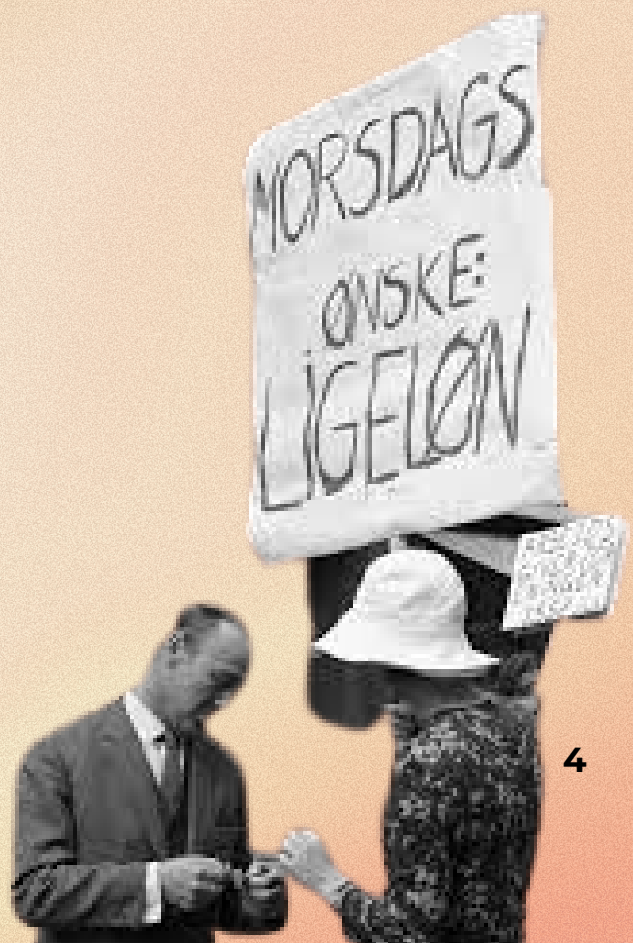
Feminisme opdeles nogle gange i liberal feminisme, der arbejder på at forbedre kvinders position indenfor det kapitalistiske system, og socialistisk feminisme, der forholder sig kritisk til **kapitalisme**.

Hvad er aktivisme?

Aktivisme er aktiviteter og aktioner, der har til formål at skabe social og politisk forandring. Aktivisme forsøger at rykke ved de etablerede **normer** gennem symbolske og praktiske handlinger.

Aktivisme kan udføres af enkelt personer eller grupper af mennesker, ofte med det formål at inspirer kollektiv handling mod det etablerede system og herskende strukturer.

Aktivisme er dermed et udtryk for, at verden kan være anderledes.

ER DU FEMINIST?

Er du feminist? Test dig selv!

Sæt kryds hvis du er enig i udsagnene.

Sæt kryds

Alle fortjener at få det samme i løn for det samme arbejde.

Alle må selv bestemme hvilket tøj, de tager på.

Hvis man bliver gravid, må man selv bestemme, om man vil have en abort eller beholde barnet.

Alle må selv bestemme over deres egen krop.

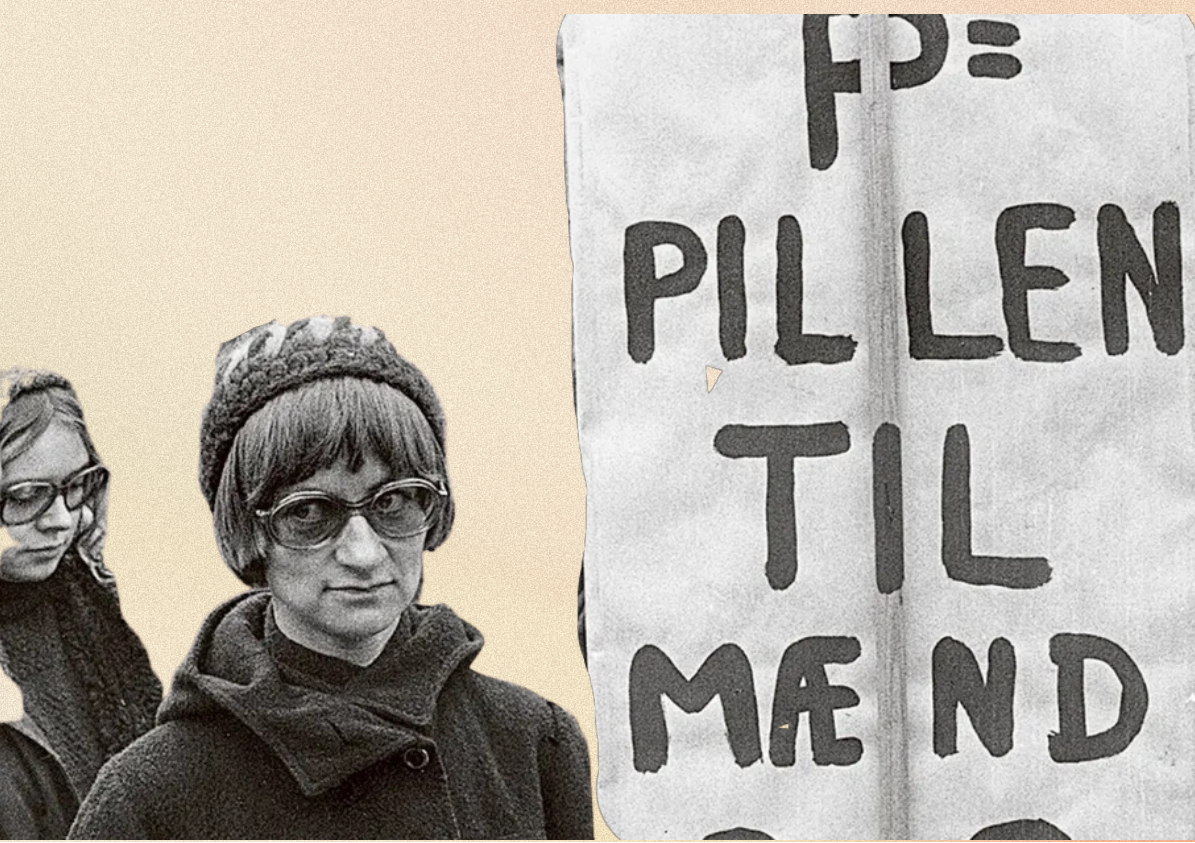
Hvis du har sat kryds i mindst én kasse, er du feminist. Det betyder nemlig, at du også synes, at alle har ret til at bestemme over deres egen krop - og det er centralt for feminismen.

HVORDAN FUNGERER KVINDEHUSET?

Kvindehuset består af forskellige grupper med hver deres tilgang til aktivisme. Fælles for alle grupperne er, at de kan stå inde for Kvindehusets værdier som et socialistisk, feministisk, non-profit hus med **kønsseperatistisk** virke.

Der har været mange grupper i Kvindehuset gennem tiden. Nogle grupper eksisterer i mange år, mens andre grupper eksisterer i kortere perioder.

På de næste sider, kan du læse om nogle af de mange grupper der har fandtes i Kvindehuset.

GRUPPER I KVINDEHUSET

Rødstrømpebevægelsen

1970 - ca. 1985

Rødstrømpernes mål var at skabe et helt nyt samfund på et socialistisk grundlag uden diskrimination og undertrykkelse, hvor hverken kvinder, børn eller mænd blev undertrykt.

Brunhilderne

1972 - nu

Brunhilderne består af frivillige psykologi-studerende på sidste del af uddannelsen, der tilbyder gratis samtaleforløb til kvinder, non-binære og transpersoner.

Hvidløgspressen

1982 - 1994

Et blad for lesbiske, skrevet af lesbiske og trykt i Kvindehuset. Bladet kunne købes i landets kiosker. I 1994 blev det afløst af Kvinder-Kvinder.

Biblioteket

1978 - nu

En historisk samling af bøger, blade, musik og plakater som feministiske aktivister har udgivet gennem tiden. Biblioteket er åbent efter aftale.

Lesbisk Bevægelse

1974 - ca. 1985

Lesbisk Bevægelse var en udbrydergruppe af Rødstrømpebevægelsen, og kæmpede for styrkelse af lesbisk retigheder og anerkendelse, udover de kvindepolitiske kampe, som de delte med Rødstrømperne.

Femø Kvindelejr

1971 - nu

Femø Kvindelejr blev afholdt for første gang i sommeren 1971. Ølejren var åben for kvinder og børn. I dag er lejren et forum for politiske drøftelser og et frirum for alle lesbiske, ciskvinder, nonbinære og transkvinder. Lejren bliver afholdt hver sommer. Femø Kvindelejr fungerer som en gruppe i huset, hvor lejrsekretariatet har kontor, og hvor der bliver holdt aktiviteter i løbet af vinteren.

Galleriet

1978 - nu

I Kvindehusets kælder holder Oldfruen til, hvor der er kunst, historiske plakater, og hvor der bliver upcyclet tøj. I Galleriet er der adgang for alle køn.

Vagina Dentata

1994 - slutningen af 1990'erne

Aktivistisk gruppe som opfordrede alle kvinder til militant konfrontation mod sexismen, for at bevare deres integritet.

PUT

1996 - 2000'erne

Patroljen til Udrenselse af Tvangsheteroseksualitet aka. PUT, var en bande, der udelukkende bestod af lesbiske. PUT arbejdede kun for lesbiske interesser og ønskede at tage et råderum i samfundet. Deres politiske strategi var angreb: Angreb på de institutioner og personer, der begrænsede deres rum og den måde, de ønskede at leve på.

Lesbisk Salon

2021 - nu

Lesbisk Salon inviterer til politiske, kulturelle og våde aftener for dem, der er en del af huset, og vil fejre lesbisk fremmarch.

Female Power Station

Slut 1990'erne - start 2000'erne

Politisk sexpositiv gruppe, der bl.a. kæmpede for kvinders ret til at dyrke BDSM og sexarbejders rettigheder, og afholdte lesbiske BDSM-fester i Kvindehuset

Søllebar

2013 - hvem ved

Søllebar var en billig, slummet og queer bar, som ikke skulle kræve meget hverken at afholde eller deltage i. Det var festen som alle skulle have råd til med masser af musik man kunne skråle med på over anlægget.

FLINT kbh

2021 - nu

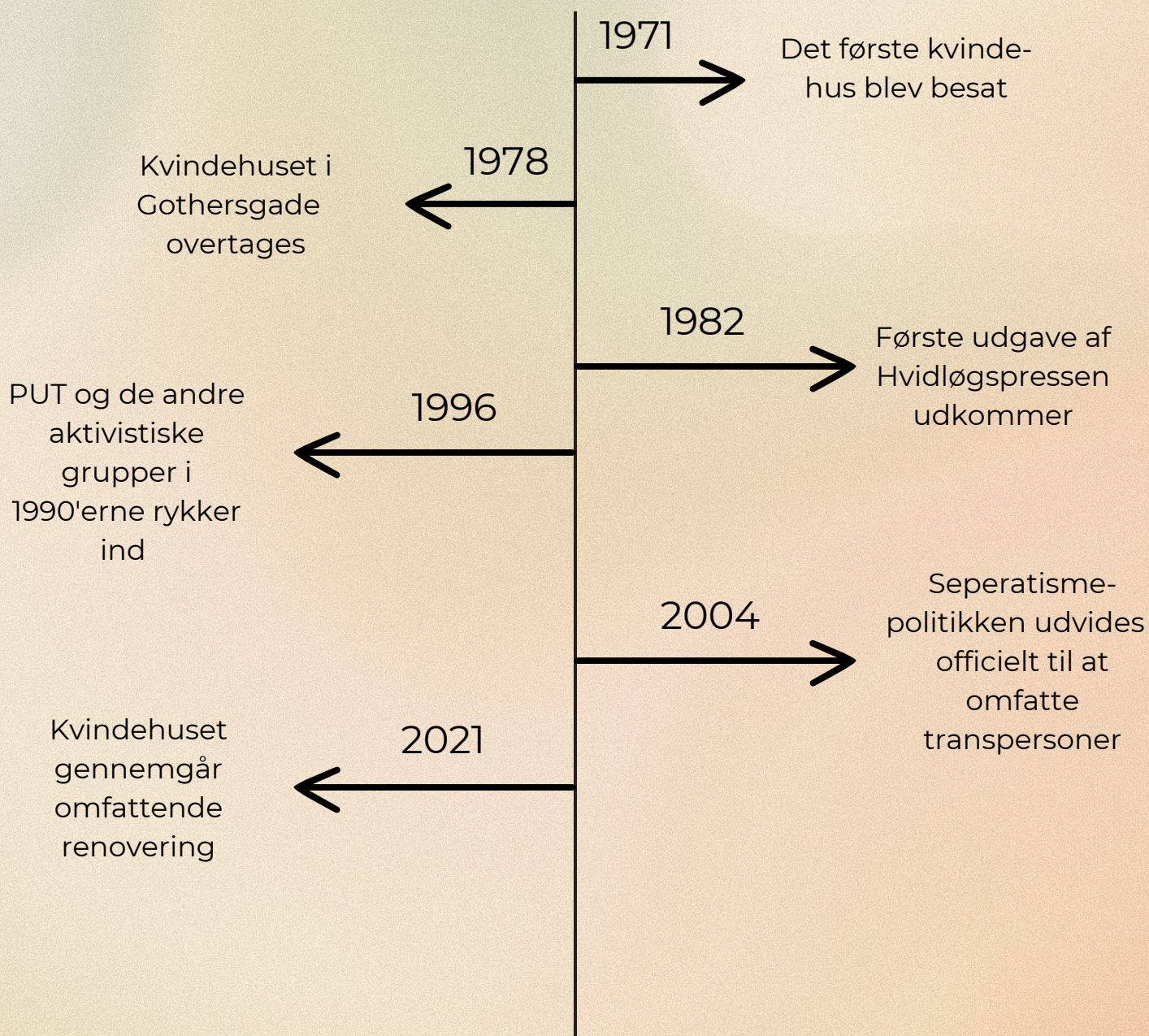
FLINT kbh er et queer-feministisk initiativ der afholder en række arrangementer i og omkring Kvindehuset, bl.a. Glimt og Gnist fester, samt Queer Wellness i Sjællandsgadebadet. FLINT har et kønsseparatistisk og non-profit virke, og drevet af frivillige queer, lesbiske, trans- og nonbinære personer.

.. Og mange flere

Som du kan læse mere om på kvindehus.dk

TIDSLINJEN

6 nedslag i Kvindehusets historie

BARRIKADER OG BASISGRUPPER

Ofte når vi hører om politisk aktivisme, tænker vi på demonstrationer og kampråb. Men politisk aktivisme kan se ud på mange måder.

Eksempel: EU-topmøde i 2002

Under et stort internationalt politisk topmøde i 2002, havde en gruppe i Kvindehuset, *Det Antiimperialistiske Initiativ*, tiltrukket opmærksomhed, fordi de offentligt havde meldt ud, at de ville kæmpe mod imperialisme. Det ville de både fordi de mente, at imperialisme var skadeligt, men også for at understrege, at feminisme kunne tage udgangspunkt i andet end køn og seksualpolitik.

Politiet trak op udenfor Kvindehuset, hvor gruppen befandt sig, og truede med at rydde huset, fordi politiet ikke ville have at gruppen skulle demonstrere på gaden eller andre offentlige steder under topmødet, der fik mange prominente politikere fra hele verden til København.

Derfor valgte husets aktivister at svejse alle dørene til, så politiet ikke kunne komme ind og rydde huset.

Andre former

Det var langt fra alt aktivisme, der involverede politiet og svejsning af dører. En anden vigtig del af Kvindehusets aktivisme er basisgrupper. Huset rummede (og rummer stadig) basisgrupper, der via samtale forsøger at udvide deltageres individuelle og kollektive bevidsthed, og skabe en kopling mellem det private og politiske.

FLAD STRUKTUR

Dem der er der, når de er der, er dem, der bestemmer. Sådan fungerer det i Kvindehuset.

Det betyder, at Kvindehuset afspejler, dem der bruger huset. Alle husets aktivister har ret til at deltage i husets fælles beslutninger. Det kaldes også flad struktur.

Når huset har brug for at træffe beslutninger, der har indflydelse på alle husets brugere, bliver det taget op husmødet.

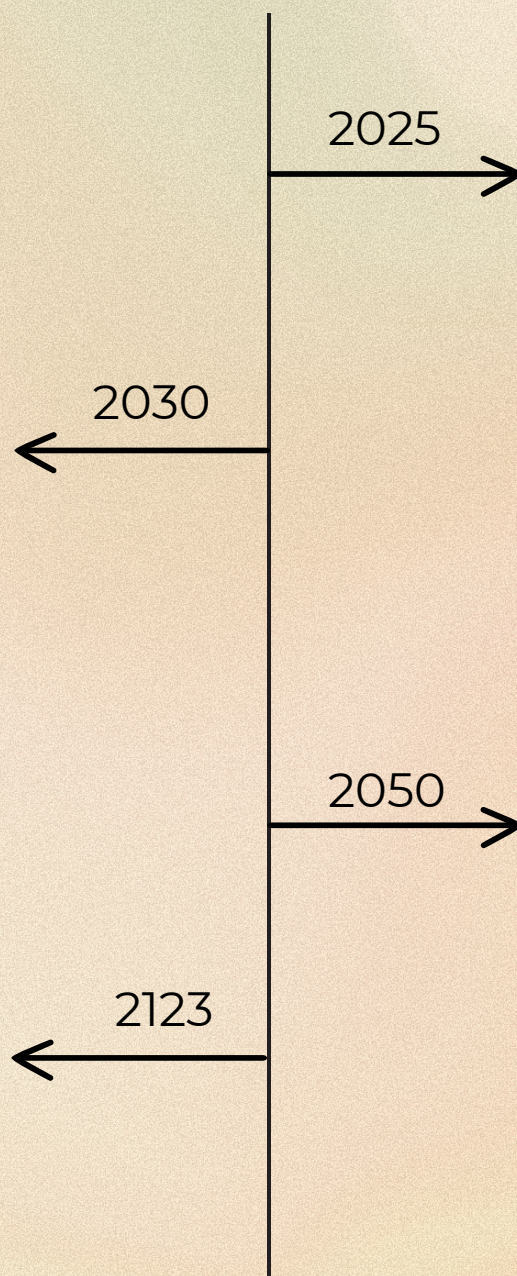
Husmødet er Kvindehusets besluttende organ. Det afholdes én gang om måneden, og er åbent for alle. På husmødet er alle grupperne repræsenteret, og der kan træffes beslutninger om alt fra økonomi til politisk organisering.

F.eks. blev det på husmødet i september 2023 besluttet at udarbejde denne udgivelse.

(FREM)TIDSLINJEN

Lav din egen fremtidslinje over hvad du tror, der sker i fremtidens aktivisme og Kvindehus. Måske er det noget, du selv har lyst til at være en del af.

ORDFORKLARINGER

Antiimperialisme

Kritiserer og bekæmper idéen om, at stater har grænser, som kan udvides ved at overtage bidder af andres territorier gennem krig eller anden form for afpresning.

Det binære kønssystem

Når nogen tror, at der kun findes to køn, der er modpoler af hinande, tror de på det binære kønssystem.

Heterosexisme

Betegner diskrimination mod dem, som ikke er heteroseksuelle, og som bl.a. kommer til udtryk ved en ubevidst eller bevidst tro på, at heteroseksualitet er normen.

Kapitalisme

Et økonomisk og politisk system, hvori de rige bliver rigere ved at andre går på arbejde og skaber profit, som ender i de riges lommer, og som de der har skabt denne profit, arbejderne, ikke får del af.

Normer

Regler, der ikke står skrevet ned nogle steder. Det er uskrevne sociale regler, man har lært, mens man voksede op. Nogle normer er gode, mens andre ikke er.

Non-binær

Betegner personer, der ikke identificerer sig som mand eller kvinde, som er de to binære køn i det binære kønssystem.

Patriarkatet

Et samfund, hvor mænd er den dominerende magt.

Queer

En bred betegnelse, der både dækker over køn og seksualitet. Opfattes generelt som at beskrive noget eller nogen, der ikke kan eller vil defineres inden for de snævre regler i det binære og heteronormative samfund.

Separatisme

Når en minoritetsgruppe udelukker samfundet og andre minoritetsgrupper fra specifikke rum eller sociale fællesskaber, med det formål at skabe plads til den enkelte gruppe.

LÆS MERE

Kildeliste / henvisninger

Bøger og skriftlige kilder

Swets, Manfred Katrine: *Lesbisk kraft er pedalkraft*. LGBT+ Danmarks Bibliotek. 2021.

Dahlerup, Drude: *Rødstrømperne: den danske Rødstrømpebevægelses udvikling, nytænkning og gennemslag 1970-1985*. 1998.

Online arkiver og artikler

Kvinfo.dk

Det Kongelige Bibliotek: <https://kub.kb.dk/rodstrompebevaegelsen>

Danmarkshistorien.dk:

<https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/lesbisk-bevaegelse-1974-til-ca-1985>

Jyllands-posten, 1998:

<https://jyllands-posten.dk/indland/ECE3252179/Hætteklædt-kamp-mod-heteroseksuelle/>

Modkraft, 2008:

<http://modkraft.dk/artikel/patroljen-til-udrensning-af-tvangsheteroseksualitet>

Udgivet af
Kvindehuset i Gothersgade, 1123 København K
Kontakt: kvindehusetgothersgade@gmail.com
Oktober 2023